

7/4433

**T.C.
DEVLET BAKANLIĞI
(Sn.Güldal AKŞİT)**

SAYI : B.02.0.007/00. 2316
KONU : Yazılı Soru Önergesi

29/12/2004

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)**

İLGİ: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 17.12.2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-8516 sayılı yazısı.

İlgi yazı ile Ordu Milletvekili Sayın Kazım TÜRKMEN ve İstanbul Milletvekili Sayın Ömer Zülfü LİVANELİ'ye ait Yazılı Soru Önergeleri hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Güldal AKŞİT
Devlet Bakanı

Dağıtım:

Gereği :

- TBMM Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 2 Yazı (2'şer Nüsha)

Bilgi :

- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 2 Yazı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN ZÜLFÜ LİVANELİ'NİN
7/4433 NOLU SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR**

8 Aralık 2004 tarihinde Sabah Gazetesi'nde Sn.Savaş AY'ın Diyarbakır Valisi Sn.Efkan ALA ile yaptığı röportajda; bölgede yaşanan yoksulluk ve işsizlik yüzünden, sokakta yaşayan çocuk sayısında hızlı bir artış olduğu ve bu durumdan bazı çetelerin yarar sağladığı; bunun da kapkaç, hırsızlık gibi yasal olmayan yollarla şiddeti arttırdığı belirtilmektedir. Sorunun sadece Diyarbakır ve Güneydoğu ile sınırlı olmadığı, hepimizin sorunu haline geldiği ifade edilmektedir.

Anayasa'nın 5. ve 58. maddelerine göre Devlet, kişilerin ve toplumun temel hak ve hürriyetlerini korumak, kollamak, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamak, gençliği kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

SORU 1 :

Diyarbakır Valimiz Sn.Efkan ALA durumun çok vahim olduğunu, bu sorunun çözümü için yardıma ihtiyaçları olduğunu belirtiyor. Bu konuda bir girişiminiz oldu mu? Oldu ise çalışmalarınız nelerdir?

CEVAP 1 :

Anayasamız, yasalar ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu açıkça, "çocuk ihmali ve istismarı konusunda ivedi tedbirlerin alınmasını öngörmektedir. Bu çerçevede 2828 sayılı Yasanın 3. maddesi (e) bendine eklenen 6. maddeyi ve 1997 yılında çıkan 572 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile sokakta yaşayan ve çalışan çocuklara hizmet vermek amacıyla hizmete açılan; "Çocuk ve Gençlik Merkezleri" eşler arası anlaşmazlık, ihmal, hastalık, kötü alışkanlık, yoksulluk, terk ve benzeri nedenlerle sokağa düşerek sosyal tehlike ile karşı karşıya kalan ve sokakta çocuk ve gençlerin geçici süre ile rehabilitasyonlarını ve topluma yeniden kazandırılmalarını sağlamak amacıyla kurulan yatılı veya gündüzlü sosyal hizmet kuruluşları olarak tanımlanmıştır.

Çocuk ve Gençlik Merkezlerinin açılış ve işleyiş esaslarını belirleyen "Çocuk ve Gençlik Merkezleri Yönetmeliği"30 Eylül 2001 tarih ve 24539 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu yönetmeliğin amacı, sosyal tehlikelerle karşı karşıya kalan, sokakta yaşayan çocuklar ile sokakta çalıştırılan çocuk ve gençlerin rehabilitasyonları ve topluma yeniden kazandırılmalarını sağlamakla görevli Çocuk ve Gençlik Merkezlerinin kuruluş, çalışma esaslarını, hizmet standartlarını belirlemek, ilgili kişiler ve kurumlar arasında eşgüdümü sağlamak ile hizmetin en etkili ve verimli şekilde yürütülmesine ilişkin kuralları sağlamaktır.

Diyarbakır ilinde de, 75. Yıl Çocuk ve Gençlik Merkezi ile çalışmalarımız yürütülmektedir. Haziran 2004 yılı itibari ile bahse konu merkezimiz aracılığı ile ulaşılan toplam çocuk sayısı, 4228' dir.

Okula başlatılan çocuk sayısı 86, okula devam eden çocuk sayısı 496, aile yanına dönen çocuk sayısı 226, işe yerleştirilen çocuk sayısı 10, sosyal yardım alan çocuk sayısı 504 olup 1 aile hakkında da suç duyurusunda bulunulmuştur.

SORU 2 :

Sn. Hasan GEMİCİ, Bakanlığı döneminde bu çocukları kurtarmak için ailelerine yardım edildiğini, çocuklarına sahip çıkmayan ailelerin ise Türk Ceza Kanunu' nun 471. ve 472. maddelerine göre Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusu yapıp, dava açıldığını ve bu çalışmaların sorunu biraz azalttığını belirtiyor. Bakanlığınızın bu çalışmaları devam ediyor mu?

CEVAP 2 :

Sokakta yaşayan ve /veya çalışan çocuklara ilişkin hizmetlerimiz Çocuk ve Gençlik Merkezlerimiz aracılığı ile yürütülmektedir. Bu Merkezlerimizde yürütülen çalışmalar sonucunda, ihtiyaç duyan ailelere ayni-nakdi yardım hizmetleri de sunulmaktadır. 2004 yılı Haziran ayı itibari ile 39 çocuk ve gençlik merkezi aracılığı ile ulaştığımız çocuk sayısına ve götürülen hizmetlere bakıldığında toplam ulaşılan çocuk sayısı 40205'dir. Hizmetlere göre dağılımı: Hiç okula gitmemiş olup okula başlatılan çocuk sayısı 1165, okula devam eden çocuk sayısı 5978, işe yerleştirilen çocuk sayısı 334, sosyal yardım alan çocuk sayısı 6020, korunma altına alınan çocuk sayısı 177, madde bağımlısı çocuk sayısı 3057'dir.

Sosyal hizmet müdahalelerine rağmen, çocuğunu sokakta çalıştırmakta ısrar eden ve bu nedenle hakkında suç duyurusunda bulunulan aile sayısı 692'dir. Ceza alan aile sayısı 85, ayni-nakdi yardımla desteklenerek sokakta çalışmaktan alıkonan çocuk sayısı ise 841' dir.

SORU 3 :

Bu sorun ile ilgili, sizin çözüm önerileriniz, var mıdır? Varsa bu önerileriniz nelerdir?

CEVAP 3 :

Sorunun Çözümüne Yönelik Öneriler

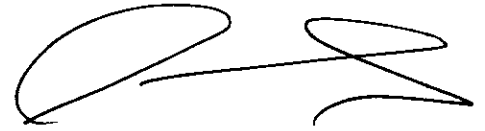
- Sektörlerarası işbirliği; Tüm sektörlerin ve Sivil Toplum Kuruluşlarının inter-aktif bir işbirliğine gitmesi, problemin çözümü açısından büyük bir öneme sahiptir. Çünkü, sokak çocukları meselesi bir kurumun tek başına üstesinden gelebileceği bir mesele olmaktan çıkmıştır.
- Yerel Yönetimler; Yerel yönetimlerin aktif bir şekilde bu hizmetin merkezine alınmasına çalışılmaktadır. gerekmektedir.
- Sokak Çocuğu Liderlerinin tespit edilmesi ve mesleki çalışmalarda bu liderlerle işbirliğine gidilmektedir.
- Sokak çocuklarını yönlendiren, yasal olmayan güç merkezlerinin veya kişilerin tespit edilerek haklarında, yasal yaptırımlar uygulanmaktadır.
- Kentlere yeni göçen ailelerin mahalle muhtarlıklarının bildirimini ile, ilgili kurumların bu aileleri projeksiyonuna alması sağlanmaktadır.

- İlköğretimin zorunlu olduğu ilkesinden hareketle, ilköğretime bağlı okul müdürlüklerinin, aile ile koordineli bir şekilde çocukların okula devamları sağlanmaktadır.
- Çocukların kent merkezine inmelerini önlemek üzere, kentlerin kilit noktalarına (varoşlara) sosyal hizmet merkezleri kurmak ve bu merkezler aracılığı ile, hem aile hem de çocukla iletişim kurmak suretiyle problemi yerinde çözmeye yönelik, koruyucu, önleyici tedbirler geliştirilmektedir.
- SHÇEK, MEB, Emniyet Müdürlüğü ve Mahalle Muhtarlıkları tarafından ekonomik ve sosyal yoksunluk içinde bulunan ailelerin tespit edilmesi ve gereken desteğin sağlanmasına çalışılmaktadır.
- Görsel ve işitsel medyanın, RTÜK , yazılı medyanın ise ilgili kurul ve cemiyetler aracılığı ile, çocukları sokağa cezbedecek, olumsuz davranışlarını pekiştirecek haber, görüntü ve programlarının kontrolünün sağlanmasına çalışılmaktadır.
- Medya aracılığı ile, uzmanlarına hazırlatılacak paket eğitim programlarının (çocuk psikolojisi, çocuk gelişimi, anne-baba eğitimi vb.) ulusal yayın organlarında yayınlanmalarının sağlanmasına çalışılmaktadır.

Yukarıda bahsedilen tedbirlerin önemli bir bölümü kısmen veya tamamen uygulamaya sokulmuştur.

Sokakta yaşayan ve çalışan çocuklara yönelik yeni hizmet modelleri oluşturulması yönünde proje çalışmalarımız da yürütülmektedir. Ankara, İstanbul, İzmir, Adana, Bursa, Antalya, Mersin ve Diyarbakır illerini kapsayacak bu projenin startı da 2005 yılı başında verilecektir.

Saygılarımla.

Güldal AKŞİT
Devlet Bakanı